

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200613
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8418200613.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu R. T. D., D., so sídlom G. X, XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. K. XX/XX, XXX XX E. B., o zaplatenie 2.000,- Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č.k. 5Csp/15/2018-173 z dňa 22. septembra 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. a III..
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2.000,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 2.000,- eur od 01.03.2018 do zaplatenia, to všetko v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti sa žaloba zamieta.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 497, § 503 ods. 1 prvá veta zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, bod 26 preambuly, čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, § 132 ods. 1, 2, § 149, § 150 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Uznesením č.k. 13CoCsp/43/2020-134 zo dňa 18.05.2021 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v predmetnom prípade neboli splnené podmienky uvedené v § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z., a to najmä podmienka bagateľného cenzu, teda súd prvej inštancie nepostupoval procesne správne, keď rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rovnako bola konštatovaná nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia, keďže záver súdu prvej

inštancie o nepreukázaní doručenia upozornenia na splatenie dlžnej časti úveru žalovanému bol zhojený predložením výpisu z podacieho hárku. Na základe uvedeného bolo preto úlohou súdu prvej inštancie nariadiť vo veci pojednávanie a opätovne posúdiť žalobu a vo veci znova rozhodnúť a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

4. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva. V prvom rade sa zaoberal skúmaním, či veriteľ pohľadávky s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Uviedol, že v prejednávanej spore žalobca ani netvrdil, aby ako veriteľ posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Žalobca už v žalobe neúplne opísal rozhodujúcu skutočnosť týkajúcu sa posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver s odbornou starostlivosťou a na preukázanie splnenia esenciálnej zákonnej povinnosti neuplatnil žiaden prostriedok procesného útoku. Vzhľadom na procesnú pasivitu žalobcu nebolo možné tieto rozhodné skutkové okolnosti objasniť. Uvedené skutočnosti tak nie sú ani preukázané, ani vyvrátené. Možno preto uzavrieť, že veriteľ nespĺnil povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, keď túto zákonnú povinnosť vôbec nespĺnil. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Žalobca uvedené skutočnosti týkajúce sa pomerov žalovaného nijakým spôsobom nezisťoval ani neoveroval. Ako veriteľ tak žalobca hrubo porušil povinnosť, ktorú mu ukladá ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto je úver poskytnutý žalovanému úverom bezúročným a bez poplatkov. Žalovaný čerpal úver vo výške 2.000,- Eur a veriteľovi pohľadávky na dlh nezaplatil ani jednu splátku. Z uvedeného dôvodu tak má žalobca v postavení veriteľa pohľadávky voči žalovanému nárok na zaplatenie poskytnutej sumy úveru vo výške 2.000,- Eur, a to spolu s úrokom z omeškania. Vzhľadom na uvedené právne posúdenie nárok žalobcu na zaplatenie dlhu z titulu dlžných úrokov z istiny vo výške 1.968,30 Eur a zmluvných úrokov z úveru nebolo možné žalobcovi priznať, a preto v tejto časti bola žaloba zamietnutá. V časti nároku na náhradu bankových poplatkov vo výške 39,51 Eur bola žaloba tiež zamietnutá. Žalobca nepreukázal ich reálne vynaloženie. Okrem toho doplnil, že tieto náklady predstavujú neprijateľné peňažné sankcionovanie žalovaného, neboli písomne dojednané a svojou povahou predstavujú formu zmluvnej pokuty. Keďže neboli písomne dojednané tak sú neplatné.

5. O trovách konania rozhodol tak, že úspech žalobcu predstavuje 100% a úspech žalovaného 0%, preto priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v časti, v ktorej súd žalobu zamietol. Odvolanie podal z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces, nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 06.08.2021 bol vyzvaný na preukázanie skúmania bonity pred uzatvorením zmluvy a na tento účel požiadal o odročenie pojednávania, pričom sa následne k otázke skúmania bonity zo strany jeho právneho predchodcu vyjadril osobitným písomným podaním zo dňa 24.08.2021. Z obsahu odôvodnenia preto nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s týmito skutkovými tvrdeniami, resp. nie je zrejmé ani len to, či vôbec sa s týmito tvrdeniami zaoberal, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto smere poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu a Ústavného súdu. Dôvodne sa domnieval, že súd konajúci súd v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku svojvoľne neprihliadol na skutkové tvrdenia a predložené dôkazy, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Rovnako za nepreskúmateľný a nedostatočne zdôvodnený považuje aj záver súdu ohľadom uplatnených poplatkov. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie aj v časti o zaplatenie 2.007,81 Eur s prísl. a zároveň mu prizná proti žalovanému aj nárok na náhradu trov prvoinštančného konania, ako aj odvolacieho konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

13. Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v § 7 ods. 1 povinnosť veriteľa pred uzavretím alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zákon v tejto súvislosti ustanovuje tiež, že v prípade ak dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1, v takom prípade zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúčnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

14. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri skúmaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, pričom zákon neuviedol zákonnú definíciu tohto pojmu. Aj napriek absencii takejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať aj verejne dostupné informácie, ako napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

15. Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalobcu ako veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že jeho právny predchodca si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. V priebehu konania žalobca predložil súdu prvej inštancie vyjadrenie, v ktorom poukázal na to, že bonita klienta bola skúmaná jednak overením výšky jeho dôchodku z externého nezávislého zdroja,

informáciami zo spoločného úverového registra a z informácií o rodinnom stave uvedenými samotným žalovaným. Uvedené skutočnosti a tvrdenia žalobcu súd prvej inštancie nepremietol vo svojom odôvodnení, avšak uvedené nemení nič na správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca, resp. jeho právny predchodca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaného, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaného, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o preukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca, resp. jeho právny predchodca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

17. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

18. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, teda, že nesplnenie povinnosti žalobcu ako veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa má za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda, že žalobca má nárok len na vrátenie poskytnutej istiny úveru, teda súd prvej inštancie správne žalobu zamietol v prevyšujúcej časti, t.j. v časti, kde žalobca požadoval zaplatenie dlžných úrokov z istiny, zmluvných úrokov z úver a rovnako správne zamietol aj žalobu v časti požadovaných bankových poplatkov, keďže nepreukázal ich reálne vynaloženie a dôvodnosť.

19. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

20. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. a III. ako vecne správny potvrdil.

21. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen

nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu. Odvolací súd nezistil ani žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).